

LATVIJAS REPUBLIKAS TIESLIETU MINISTRIJA

Brīvības bulvārī 36, Rīgā, LV-1536. Tālrunis: 67036801, 67036716, 67036721
Fakss: 67210823, 67285575; e-pasts: tm.kanceleja@tm.gov.lv

24-09-2008

Nr.

Rīgā
1-7.2/4343

Uz 18.09.2008. Nr. 12/2 – 7 – n/256-(9/08)

Saeimas Prezidijam

Par deputātu jautājumu

Tieslietu ministrija 2008. gada 18. septembrī saņēma Latvijas Republikas Saeimas deputātu vēstuli ar jautājumiem par Ministru kabinetā 2008. gada 29. jūlijā pieņemtajiem noteikumiem Nr. 612 „Grozījumi Ministru kabineta 2000. gada 22. augusta noteikumos Nr. 296 „Par profesionālo un amata pienākumu veikšanai nepieciešamo valsts valodas zināšanu apjomu un valodas prasmes pārbaudes kārtību”” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 296) un sniedz šādu atbildi.

1. Informējam, ka nepieciešamību būtiski papildināt MK noteikumu Nr.296 2. pielikumā iekļauto profesiju un amatu sarakstu pamato gan statistiski nozīmīgs iedzīvotāju sūdzību skaita pieaugums, it īpaši par visiem apkalpojošās sfēras amatiem un profesijām, gan sociolingvistiskās situācijas pētījumi, taču nav iespējams sniegt precīzus datus par katru MK noteikumu Nr. 296 2. pielikumā iekļauto profesiju/amatu. Salīdzinājumam var norādīt, ka laika posmā no 2000. – 2006. gadam rakstisko sūdzību skaits par valodas lietojumu apkalpojošajā sfērā bija vidēji 65 sūdzības gadā, bet 2007. gadā saņemtas 172 rakstiskas un 242 mutiskas sūdzības. 2008. gada astoņos mēnešos saņemtas 240 rakstiskas un 270 mutiskas sūdzības. Jāuzsver, ka nepieciešamība likumīgajās sabiedrības interesēs paplašināt MK noteikumu Nr.296 2. pielikuma profesiju sarakstu neradās pēkšņi 2008. gadā. Nepietiekams valsts valodas lietojums no privātajā sfērā nodarbināto puses bija vērojams jau ilgākā laika posmā. Šī nepieciešamība nav tieši saistāma ar 4 gadu periodu kopš izglītības reformas ieviešanas, drīzāk ar 17 gadu periodu kopš Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanas un 8 gadu periodu kopš Valsts valodas likuma stāšanās spēkā.

2. Tieslietu ministrijas rīcībā nav vispārējo datu un datu par katru no profesijām/amatiem, kas no jauna iekļauti MK noteikumu Nr. 296 2. pielikumā, tajos strādājošo vidējo vecumu un darba stāžu ieņemamajā amatā. Informāciju par strādājošo vidējo vecumu un darba stāžu noteiktā amatā noteiktās profesijās/amatos varētu sniegt Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde. Papildus informējam, ka Ministru kabineta 2008. gada 29. jūlijā pieņemtie grozījumi MK noteikumos Nr. 296 neparedz ieviest ierobežojumus, bet gan nosaka minimālo nepieciešamo valsts valodas zināšanu apjomu personām, kurām saskaņā ar Valsts valodas likuma 6. panta otro un trešo daļu jāprot un jālieto valsts valoda noteiktajā līmenī.

3. Paredzētais pārejas perioda ilgums ir noteikts tiesību akta projekta saskaņošanas procesā, ņemot vērā Latvijas Darba devēju konfederācijas izglītības un nodarbinātības ekspertu viedokli. Vēršam uzmanību, ka iespēja veidot atšķirīgus pārejas periodus atkarībā no personas vecuma projekta saskaņošanas sanāksmēs tika viennozīmīgi noraidīta.

SAEIMAS KANCELEJA

24-09-2008

Nr. 12/5-2-197- (9/08) Pīkst. 1640

Nosūtīts pa faksu

24-09-2008

4. Attiecībā uz personu valsts valodas apmācību informējam, ka šis jautājums ietilpst gan pašu personu, gan darba devēja, gan Izglītības un zinātnes ministrijas kompetencē. Ministru kabineta noteikumu Nr. 296 10. punkts noteic, ka par valsts valodas lietošanu atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām ir atbildīgas Valsts valodas likuma 6. panta pirmajā, otrajā un trešajā daļā minētās personas un darba devējs normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

5. Attiecībā uz personu iekārtošanu darbā informējam, ka šis jautājums ir Labklājības ministrijas kompetencē.

6. Ministru kabineta noteikumu Nr. 296 6. punkts noteic, ka darba devējs saskaņā ar Profesiju klasifikatoru un šo noteikumu 4. un 5. punktu veido savas organizācijas amatu un profesiju sarakstu, nosakot attiecīgajiem amatiem un profesijām nepieciešamos valsts valodas prasmes līmeņus un pakāpes. No minētā izriet, ka savas organizācijas amatu un profesiju sarakstu veidošana, nosakot attiecīgajiem amatiem un profesijām atbilstošus valsts valodas prasmes līmeņus un pakāpes, ir darba devēja pienākums nevis tiesības. MK noteikumu Nr. 296 2. pielikuma saraksta papildināšana neietekmē šā pienākuma izpildi no darba devēju puses, jo viņu tiesības netiek ierobežotas, gluži pretēji – darba devējam ir lielākas iespējas un atvieglotāks darbs, sastādot šo sarakstu, vadīties no 2. pielikuma normām.

7. Informējam, ka Ministru kabineta noteikumu Nr. 296 5. punkts noteic, ka privāto iestāžu, organizāciju un uzņēmumu (uzņēmēj sabiedrību) darbiniekiem, kuru profesijas vai amati nav minēti šo noteikumu 2. pielikumā, bet kuri savā darbā tieši saskaras ar patērētājiem, jānodrošina patērētājiem iespēja saņemt nepieciešamo informāciju par precī vai pakalpojumu. Šāda prasība ir spēkā kopš 2000. gada 22. novembra, līdz ar to šo darbinieku profesiju un amatu iekļaušana 2. pielikumā nemaina viņiem izvirzītās prasības attiecībā uz valsts valodas lietošanu. Pienākums sniegt šo informāciju valsts valodā izriet no Valsts valodas likuma 21. panta. Arī pašlaik Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 41.¹ pantā ir paredzēts piemērot darba devējam administratīvo sodu par darba līguma noslēgšanu ar darbinieku, kura valsts valodas zināšanu apjoms ir nepietiekams viņa profesionālo un amata pienākumu veikšanai un kurš nav uzrādījis normatīvajos aktos paredzētu dokumentu, kas apliecina valsts valodas zināšanas. Tomēr Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā līdz šim nav noteikta darba devēja atbildība gadījumā, ja viņš nenosaka vai arī nosaka nesamērīgi zemu nepieciešamo valsts valodas zināšanu līmeni un pakāpi, piemēram, apkalpojošās sfēras darbiniekiem (frizieriem, dežurantiem, elektriķiem, santehniķiem u. c.), speciālistiem un vadītājiem, kuri saskaras ar klientiem (veikala vadītājs, meistars, inženieris, direktors u. c.).

Vēlamies uzsvērt, ka Ministru kabineta noteikumu Nr. 296 2008. gada 29. jūlija Ministru kabinetā pieņemto grozījumu ieviešana uzlabos jau spēkā esošo prasību izpildi valsts valodas lietošanas jomā, jo ļaus sistēmiski un aizvien efektīvāk pārraudzīt valodas lietojumu arī privātajā sfērā nodarbinātajiem, īstenojot vienu no Valsts valodas likuma mērķiem – nodrošināt tiesības brīvi lietot latviešu valodu jebkurā dzīves jomā visā Latvijas teritorijā. Atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām tiesībām Valsts valodas centra amatpersonas turpinās kontrolēt gan personu valsts valodas lietojumu *de facto*, gan to, vai viņu valodas prasmes apliecības *de iure* iegūtas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Vēlos izteikt pateicību par jūsu izrādīto interesi valsts valodas politikas attīstībā, kas godprātīgi atbilst jūsu dotajam solījumam, stājoties deputāta amatā, aizstāvēt latviešu valodu kā vienīgo valsts valodu, un ceru uz turpmāku sadarbību.

Ar cieņu,

ministrs

G. Bērziņš